

ME-146

March-2019

B.A., Sem.-III

EC-I-201 : Psychology (Child Development) (Old Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) બાળ મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા આપી તેનું સ્વરૂપ વર્ણવો. 14

અથવા

બાળ મનોવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવો.

- (B) ખાલીજગ્યા પૂરો. (ગમે તે ચાર) 4

- (1) _____ સમયે બાળકનું કદ સોયના ટપકા જેટલું જ હોય છે. (ગર્ભાધાન, જન્મ)
- (2) બાળકના વર્તનનો વિકાસ તેની _____ વૃદ્ધિની સાથે-સાથે થાય છે. (શારીરિક, માનસિક)
- (3) ગર્ભાધાનથી યૌવનાવસ્થા સુધીના વર્તનના અભ્યાસ સાથે સંબંધિત મનોવિજ્ઞાનની શાખાને _____ કહે છે. (બાળમનોવિજ્ઞાન, શાળામનોવિજ્ઞાન)
- (4) ગર્ભાધાન પછી આશરે _____ મહિને બાળકનો પૂર્ણ શરીરના આકાર સાથે જન્મ થાય છે. (નવમા, પાંચમા)
- (5) બધાં જ બાળકો _____ હોય છે. (સરખાં, જુદા-જુદા)
- (6) બાળકનો સંક્રમણકાળ _____ છે. (પુખ્ત અવસ્થા, કિશોરાવસ્થા)

2. (A) ફ્રોઈડનો મનોવિશ્લેષણાત્મક અભિગમ ટૂંકમાં સમજાવો. 14

અથવા

એરિકએરિક્સને વર્ણવેલા વ્યક્તિત્વ વિકાસનાં તબક્કાઓ સમજાવો.

- (B) ખાલીજગ્યા પૂરો. (ગમે તે ચાર) 4

- (1) ઈડનું નિયંત્રણ _____ દ્વારા થાય છે. (અહમ, ઉચ્ચઅહમ)
- (2) વર્તનવાદની સ્થાપના _____ કરી. (સ્કીનરે, વોટસને)
- (3) મનોસામાજિક સિદ્ધાંતમાં _____ તબક્કાઓ છે. (8, 6)
- (4) _____ ને વાસ્તવિકતા સાથે સંબંધ છે. (અહમ, ઈડ)
- (5) સામાજિક શિક્ષણનો સિદ્ધાંત _____ એ આપ્યો. (બાન્ડુરા, વોટસન)
- (6) બાળક _____ માં નવા-નવા કૌશલ્યો શીખે છે. (સુષુપ્તાવસ્થા, મુખઅવસ્થા)

3. (A) બાળકના શારીરિક વિકાસ પર અસર કરતા ઘટકો ચર્ચો. 14

અથવા

પ્રથમ બે વર્ષ દરમ્યાન થતો ચેષ્ટા વિકાસ વર્ણવો.

(B) ખાલીજગ્યા પૂરો. (ગમે તે ત્રણ) 3

- (1) મગજ એ _____ ચેતાતંત્રનો ભાગ છે. (કેન્દ્રીય, પરીધિ)
- (2) દૂધીયા દાંતને _____ કહે છે. (સ્થાયી, અસ્થાયી)
- (3) નવજાત શિશુમાં કુલ _____ હાડકા હોય છે. (270, 213)
- (4) _____ ગ્રંથિમાંથી ઝરતા સ્રાવ સીધા લોહીમાં ભળી જાય છે. (બર્હિસ્રાવી, અંતઃસ્રાવી)
- (5) જન્મ સમયે બાળકના મગજનું સરેરાશ વજન _____ ગ્રામ હોય છે. (300, 350)

4. (A) બાળકોના વિવિધ આવેગો જણાવી, કોઈપણ બે વર્ણવો. 14

અથવા

બાળકમાં ભયનું નિવારણ કરવાની રીત ચર્ચો.

(B) ખાલીજગ્યા પૂરો. (ગમે તે ત્રણ) 3

- (1) જન્મ સમયે શિશુમાં કોઈ જ નિશ્ચિત આવેગ હોતો નથી. એમ _____ એ જણાવ્યું હતું. (વોટસન, કેથેરાઈન બ્રિજીસ)
- (2) આવેગના _____ અને _____ પાસાઓ હોય છે. (શારીરિક-માનસિક, આવેગિક-આર્થિક)
- (3) _____ અને શારીરિક ફેરફારો વચ્ચે સીધો સંબંધ છે. (હલનચલન, આવેગો)
- (4) ઓટો રેન્કના જણાવ્યા મુજબ જન્મ સમયે બાળક _____ નો આવેગ અનુભવે છે. (ચિંતા, ભય)
- (5) આવેગિક વિકાસ માટેનો સૌપ્રથમ વ્યવસ્થિત અભ્યાસ 1932માં _____ કર્યો હતો. (કેથેરાઈન બ્રિજીસે, વોટસને)

Seat No. : _____

ME-146

March-2019

B.A., Sem.-III

EC-I-201 : Psychology (Child Development) (Old Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Define Child Psychology and describe the nature of Child Psychology. 14

OR

Describe the scope of Child Psychology.

- (B) Fill in the blanks : (any **four**) 4

- (1) At the time of _____ the size of a child is the same as the needle dots. (conception, birth)
- (2) A child's behavior develops with his _____ growth. (physical, mental)
- (3) The study of conception to adolescence behaviour related a branch of psychology is called _____. (child psychology, school psychology)
- (4) After conception, the child is born about _____ months with the shape of the body. (ninth, fifth)
- (5) Every child is the _____. (equal, different)
- (6) A child's transition stage is _____. (adulthood, adolescence)

2. (A) Explain in brief, Freud's analytical perspective. 14

OR

Explain the stages of personality development as described by Erik Erikson.

- (B) Fill in the blanks : (any **four**) 4

- (1) Id is controlled by _____. (Ego, Superego)
- (2) _____ established behaviourism. (Skinner, Watson)
- (3) Psycho-social principle has _____ stages. (8, 6)
- (4) _____ has relation with reality. (Ego, Id)
- (5) _____ has given the social learning theory. (Bandura, Watson)
- (6) A child learns new skills in _____. (Latency stage, oral stage)

3. (A) Discuss the factors affecting physical development of child. 14

OR

Describe motor development occurring during the first two years.

- (B) Fill in the blanks : (any **three**) 3

- (1) Brain is the part of _____ nervous system. (central, peripheral)
- (2) Milk's tooth is _____. (permanent, temporary)
- (3) There are _____ bones in new-born baby. (270, 213)
- (4) Hormones from _____ gland mix directly with the blood. (Exocrine, Endocrine)
- (5) At birth, weight of the brain of a new-born child is _____ gram. (300, 350)

4. (A) Mention the different types of emotions of child, explain any two. 14

OR

Discuss the techniques of removing fear in child.

- (B) Fill in the blanks : (any **three**) 3

- (1) _____ stated that child has no specific emotion at the time of birth. (Watson, Katherine Bridges)
  - (2) _____ and _____ are aspects of emotions. (Physical-mental, Emotional-Economical)
  - (3) _____ and physical changes have direct relation. (Movement, Emotions)
  - (4) According to the Otto Ranks, the child feels _____ at birth. (Anxiety, Fear)
  - (5) The first systematic study of emotional development was done in 1932 by _____. (Katherine Bridges, Watson)
- _____

ME-146

March-2019

B.A., Sem.-III

EC-I-201 : Psychology (Social Psychology) (New Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનું અભ્યાસક્ષેત્ર વર્ણવો. 14

અથવા

સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનની પદ્ધતિઓ જણાવી ગમે તે બે ચર્ચો.

- (B) ખાલીજગ્યા પૂરો. (ગમે તે ચાર) 4

- (1) સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન _____ વિજ્ઞાન છે. (આદર્શલક્ષી, પ્રાકૃતિક)
- (2) _____ નિરીક્ષણ હેતુપૂર્વક, આયોજનપૂર્વક અને ચોકસાઈપૂર્વક રીતે થાય છે. (વ્યવસ્થિત, સાદુ)
- (3) મુલાકાત પદ્ધતિ _____ પદ્ધતિ છે. (મૌખિક, લેખિત)
- (4) વ્યક્તિ, જૂથના ધોરણો કે _____ પ્રમાણે વર્તન કરે છે. (સભ્યો, નિયમો)
- (5) નેતાની ભૂમિકાને _____ કહે છે. (જૂથ, નેતૃત્વ)
- (6) પૂર્વગ્રહો વ્યક્તિના વર્તન પર _____ અસર જન્માવે છે. (નિષેધક, વિધાયક)

2. (A) સામાજિક આંતરક્રિયાનો અર્થ આપી તેનાં પ્રકારો સમજાવો. 14

અથવા

સામાજિક આંતરક્રિયાના સ્વરૂપોની ચર્ચા કરો.

- (B) ખાલીજગ્યા પૂરો. (ગમે તે ચાર) 4

- (1) _____ એટલે અન્યનું વર્તન જોઈને તેના જેવું વર્તન કરવું. (અનુકરણ, સૂચન)
- (2) સામાજિક આંતરક્રિયાના _____ પ્રકારો છે. (ત્રણ, ચાર)
- (3) રાજકીય પક્ષ _____ જૂથ છે. (પ્રાથમિક, ગૌણ)
- (4) અન્ય વ્યક્તિના જેવી લાગણી અનુભવવી એટલે _____. (સૂચન, સહાનુભૂતિ)
- (5) 'જૂથ' શબ્દ _____ અર્થમાં વપરાય છે. (બે, ત્રણ)
- (6) જૂથના પ્રકારો _____ છે. (પાંચ, આઠ)

3. (A) મનોવલણમાં પરિવર્તન કરવાની રીતો સમજાવો. 14

અથવા

લિકર્ટની મનોવલણ માપનની પદ્ધતિ વર્ણવો.

(B) જોડકાં જોડો. (ગમે તે ત્રણ) 3

(અ)

(બ)

(1) 5 બિંદુઓની તુલા	(a) થર્સ્ટોન
(2) સૌપ્રથમ મનોવલણ તુલા	(b) લિકર્ટ
(3) સામાજિક અંતર માપનની તુલા	(c) આઘાતજનક અનુભવ
(4) મનોવલણનું ઘડતર	(d) કાયદાઓ
(5) મનોવલણમાં પરિવર્તન	(e) બોગાર્ડસ

4. (A) પૂર્વગ્રહ ઘટાડવાની પ્રયુક્તિઓ સમજાવો. 14

અથવા

પૂર્વગ્રહ એટલે શું ? પૂર્વગ્રહનું સ્વરૂપ સમજાવો.

(B) જોડકાં જોડો. (ગમે તે ત્રણ) 3

(અ)

(બ)

(1) કાર્લ માર્ક્સ	(a) મનોવૈજ્ઞાનિક રીતો દ્વારા ઉપચાર
(2) મનોપચાર	(b) અતાર્કિક
(3) પૂર્વગ્રહ	(c) પૂર્વગ્રહ નિવારવાનો ઉપાય
(4) આંતરજૂથ સંપર્ક	(d) નિષેધક મનોવલણ
(5) પૂર્વગ્રહ	(e) શોષણથી પૂર્વગ્રહ જન્મે છે

Seat No. : _____

ME-146

March-2019

B.A., Sem.-III

EC-I-201 : Psychology (Social Psychology) (New Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Describe the scope of Social Psychology. 14

OR

Mention the methods of Social Psychology and discuss any two.

- (B) Fill in the blanks : (any **four**) 4

(1) Social Psychology is _____ science. (Ideal oriented, Nature)

(2) _____ observation is done purposely, planned and accurately.
(Systematic, Simple)

(3) Interview method is _____ method. (oral, written)

(4) The person behaves according to the norms and _____ of group.
(members, rules)

(5) Role of leader is called _____. (Group, Leadership)

(6) Prejudice effects _____ on behaviour of a person. (negative, positive)

2. (A) Give the meaning of Social Interaction and explain its types. 14

OR

Discuss the natures of Social Interaction.

- (B) Fill in the blanks : (any **four**) 4

(1) _____ means displaying the behaviour of others as they are.
(Imitation, Suggestion)

(2) There are _____ types of social interaction. (three, four)

(3) Political party is _____ group. (primary, secondary)

(4) Feeling like others feeling means _____. (suggestion, sympathy)

(5) A word group use in _____ means. (two, three)

(6) There are _____ types of group. (five, eight)

3. (A) Explain the method of changing attitude. **14**

OR

Describe Likert attitude measurement method.

(B) Match the column : (any **three**) **3**

A

B

1. Scale of five points	a. Thurstone
2. First attitude scale	b. Likert
3. Scale of social distance measurement	c. Shocking experience
4. Formation of attitude	d. Laws
5. Changing in attitude	e. Bogards

4. (A) Explain the techniques of reducing prejudice. **14**

OR

What is Prejudice ? Explain the nature of prejudice.

(B) Match the column : (any **three**) **3**

A

B

1. Karl Marx	a. Therapy by Psychological methods
2. Psychotherapy	b. Illogical
3. Prejudice	c. Reducing of Prejudice
4. Intergroup contact	d. Negative attitude
5. Prejudice	e. Exploitation bring by prejudice.